

(162)

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA KRANJ

Špela Fajon

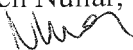
GOZDNA UČNA POT KRES

STROKOVNA NALOGA

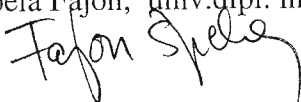
Kranj, december 2005

Strokovna naloga je bila izdelana na Zavodu za gozdove Slovenije na Območni enoti Kranj, na Odseku za gozdnogospodarsko načrtovanje in na Krajevni enoti Železniki.

Mentorica: Karmen Nunar, univ.dipl. inž. gozd.

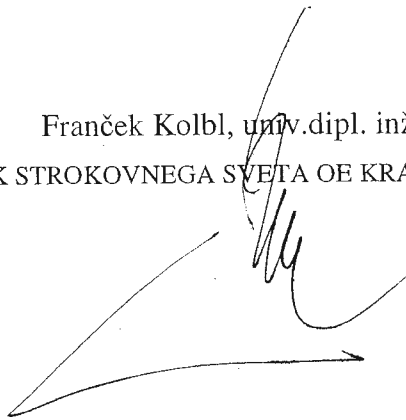
Nalogo izdelala: Špela Fajon, univ.dipl. inž. gozd.

Datum potrditve

Strokovni svet OE Kranj ZGS potrjuje, da ta strokovna naloga ustreza navodilom v Podrobnejših pravilih za izdelavo strokovne naloge in za vodenje pripravniškega dnevnika (priloga dopisa direktorja ZGS, št. 632-1/2004, 15.6.2004).

Franček Kolbl, univ.dipl. inž. gozd.
PRESEDNIK STROKOVNEGA SVETA OE KRANJ ZGS

Kranj, 20.1.2006

GOZDARSKA KNJIŽNICA

K PN

25

GIS BF - GOZD.

COBISS

KAZALO VSEBINE

	Datum potrditve	II
	Kazalo vsebine	III
	Kazalo slik	IV
	Kazalo prilog	V
1	UVOD	1
2	NAMEN NALOGE	2
3	METODE DELA	3
4	KRATEK OPIS MESTA ŽELEZNIKI	4
5	ANDRAGOŠKI CENTER SLOVENIJE – NOSILEC ŠTUDIJSKIH KROŽKOV	5
5.1	Pomen študijskih krožkov	5
5.2	Študijski krožek Kres	6
6	GOZDNA UČNA POT KRES	7
7	TOČKE	9
7.1	Glavnih 16 točk	9
7.2	Dodatne neoznačene točke	13
8	GOZDNA UČNA POT : INTERPRETACIJA	15
9	POVZETEK	16
10	VIRI	17
	Zahvala	

KAZALO SLIK

	<i>Str.</i>
Spomladanski pozdrav	1
Mladi raziskovalec gozda	2
Označeno območje Gozdne učne poti Kres nad Železniki v Selški dolini	4
Pogled na začetni vzpon na Kres	7
Nazoren primer predstavitve starosti drevesa	10
Jutranje veselje	12
Veduta Ratitovca	14
Veduta Ratitovca v zimski idili	15

KAZALO PRILOG

Priloga A	Interna dokumentacija Zavoda za gozdove Slovenije o upravljanju oz. soupravljanju gozdne učne poti Kres in Izjava o upravljanju gozdne učne poti Kres
Priloga B	Ureditveni projekt za izdajo vodnika in Ureditveni projekt za postavitev nove gozdne učne poti Kres
Priloga C	Osnutek Gozdne učne poti Kres (makrolokacija, linija in točke)
Priloga D	Osnutek zgibanke Gozdna učna pot Kres
Priloga E	Soglasja lastnikov gozdnih in negozdnih parcel na Gozdni učni poti Kres

1 UVOD

Mesto je poseben ekosistem, v katerem je človek izgubil stik z naravo (Papež, 2001). Na okolico deluje z umetnimi vnosi snovi in energije, kar pogosto vpliva na procese v njem in neposredni okolici. Zato so v sodobnem prostorskem načrtovanju pridobile veljavo zasnove, ki uvajajo ali ohranjajo naravo v mestu. Narava je v mestih prisotna v različnih oblikah mestnega zelenja kot so parki, drevoredi, zelenice, vodne površine in urbani ter primestni gozdovi. Slednji so pomembna kategorija mestnih zelenih površin. Površine primestnih gozdov v Sloveniji so lahko relativno majhne in prostorsko razpršene. Na srečo pa so Železniki še vedno obdani s strnjnimi gozdnimi površinami, gozdnatost območja je 84%. Proces postopnega zmanjševanja in drobljenja gozdnih površin zaradi posegov v gozdove tik ob naseljih ni tako opazen kot na ravninskih delih okrog Kranja. Pravzaprav se travniki in pašniki nad Železniki celo zaraščajo. A kljub bližini gozda se nam zdi oblika učenja na učni poti primerna tudi tukaj. Gozdne učne poti kot vrsto interpretacije so poznali v tujini že pred nami, pri nas pa so se začele uveljavljati na pobudo znanega gozdarja dr. Milana Ciglarja in sodelavcev. Leta 1974 sta nastali prvi dve poti v Bistri in na šmarnogorski Grmadi.

Zaradi različnih interesov, ki izhajajo iz lastninskih pravic do gozdov, javne rabe gozdov in omejitev pri gospodarjenju z gozdom, smo se pred začetkom urejanja gozdne učne poti spopadli z zbiranjem soglasij lastnikov in Občine Železniki. Proces nastajanja se je nadaljeval z urejanjem dokumentacije, ki smo jo morali poslati na Centralno enoto Zavoda za gozdove Slovenije (prilogi A in B). Vse to pa bo vodilo h konkretnemu urejanju nove Gozdne učne poti Kres.

Slika 1 Spomladanski pozdrav

2 NAMEN NALOGE

Ideja o nastanku učne poti v občini Železniki je stara kar nekaj let. Gozdarji so njeno lego na Kresu že dolgo uporabljali za vodenje otrok. Dokončno ureditev so predlagali tudi v Gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske enote Železniki 2004-2013.

Namen naloge je :

- urediti gozdno učno pot na Kresu,
- izobraziti skupino ljudi za vodenje po učni poti,
- izdati priročno zgibanko,
- še intenzivneje izobraževati šolsko mladino,
- na učno pot privabiti naključne obiskovalce Železnikov in Selške doline.

Slika 2 Mladi raziskovalec gozda

3 METODE DELA

Pred začetkom dela na učni poti smo se odločili, da se ustanovi nov študijski krožek Kres, ki bo podpiral njen nastanek in poskrbel za izobraževanje potencialnih vodičev po Gozdni učni poti Kres.

Odločili smo se za tedenska srečanja in vsak teden smo izbrali nove izobraževalne cilje. Več o načinu dela študijskega krožka je napisano v Poglavju 5.

Moje delo je obsegalo pripravo dokumentacije, izbor točk, kartni prikaz gozdne učne poti in pripravo infrastrukturnih objektov (spremljajoča besedila za table).

Pri prvih pogovorih s sodelavci z Zavoda za gozdove OE Kranj sem pridobila osnovne informacije o gozdnih učnih poteh v območju. Vse dodatne informacije in nasvete sem pridobivala v času trajanja študijskega krožka in izdelave računalniških kart na ZGS OE Kranj in KE Železniki. Obiskala sem tudi Turistično društvo Železniki, kjer sem izvedela mnogo informacij o kraju, njegovi turistični ponudbi in o odličnem fotografu, ki nam je pripravljen podariti svoje slike za namen izdelave zgibanke in strokovne naloge.

V pomoč mi je bil Gozdnogospodarski načrt GGE Železniki 2004 – 2013, in različna literatura o že urejenih gozdnih učnih poteh v Sloveniji. Mnogo informacij in predstavitev slovenskih učnih poti sem našla na internetnih straneh.

Terenski ogledi Gozdne učne poti Kres in njenega zaledja so potekali jeseni 2005. Na terenski ogled sem šla vsak teden, kar mi je pokazalo stanje poti v vseh vremenskih razmerah in ob različnih urah (stanje v deževnem vremenu, število obiskovalcev ...). Pri obhodih je bilo pozornost potrebno posvetiti tudi makrolokaciji točk, saj morajo biti enakomerno razporejene po liniji učne poti. V času nastajanja strokovne naloge žal nismo naredili nobenega zunanjega objekta, saj nas je zima 2005 prehitela.

S pripomočki računalniškega programa MapInfo Professional 5.0 sem določila linijo Gozdne učne poti Kres in lokacije dosedaj izbranih točk.

Tipkanje podatkov, računalniška priprava kart in tiskanje kart je potekalo na Zavodu za gozdove Slovenije OE Kranj in KE Železniki. Pri določevanju meja parcel in maske gozda za potrebe pridobivanja soglasij sem uporabila digitalne podatke o katastrskih mejah Geodetske uprave Slovenije. Pri digitaliziranju sem uporabljala podlage Zavoda za gozdove OE Kranj. Pri izdelavi karte sem si pomagala z digitalnimi ortofoto posnetki (DOF) iz leta 2000 v merilu 1: 5 000 in barvnimi skenogrami v merilu 1: 50 000.

Pri sestavi kartnih prilog sem uporabila za podlago TTN 1 : 25 000.

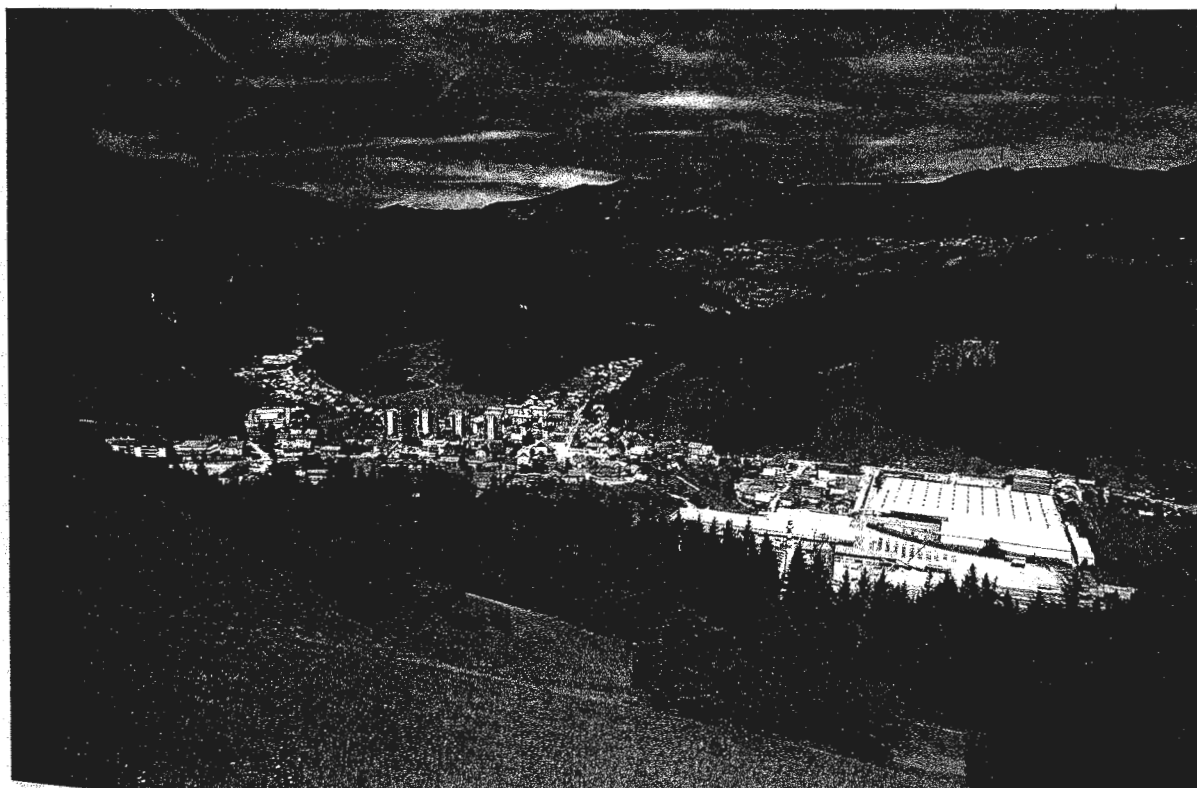
4 KRATEK OPIS MESTA ŽELEZNIKI

Kraj leži v zgornjem delu Selške doline in predstavlja osrednje naselje v dolini. Po drugi svetovni vojni se je kraj močno razširil. Danes so Železniki manjše mesto s 3129 prebivalci, zraven pa so zrasla nova naselja Log, Na Kresu in Dašnica. Nad Železniki se z obeh strani doline dviga hribovje (Dražgoška gora, Ratitovec). Selška dolina je razčlenjena z grapami in globokimi dolinami. Čez nekatere vrhove sonce več tednov ne posije v dno doline.

Največji del površja pokrivajo mešani gozdovi. Na skrilstih tleh smreka in jelka, na apnencu pa bukev. Na območju ni prevročih poletij, padavin pa je vedno zadosti. Zaradi hudourniškega značaja večine vodotokov so nihanja vode velika in hitra.

Večino prostora obvladujeta kmetijstvo in gozdarstvo, a čistih kmetij je le za vzorec. Danes so Železniki industrijski kraj, zato kar tri četrtine prebivalstva dela v tovarnah (Gozdnogospodarski...).

Območje je s svojo razgibanostjo idealno za pohodništvo, gorsko kolesarjenje in izletniški turizem. Turisti se največ ustavljajo ob plavžu v Železnikih in v Dražgošah ob spomeniku (Gozdnogospodarski...). Pot jih torej vodi tik ob Gozdni učni poti Kres (na sliki rdeče območje).

Slika 3: Označeno območje Gozdne učne poti Kres tik nad Železniki v Selški dolini

5 ANDRAGOŠKI CENTER SLOVENIJE - NOSILEC ŠTUDIJSKIH KROŽKOV

Andragoški center Slovenije opravlja raziskovalne in razvojne projekte ter projekte za razvijanje sistema izobraževanja odraslih. Njihovo temeljno poslanstvo je razvijati kulturo vseživljenjskega učenja in izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Kakovostno in množično izobraževanje odraslih je pomemben razvojni dejavnik vsakega naroda. Z ustanavljanjem različnih študijskih krožkov lahko uravnavamo razmerja na trgu delovne sile, preprečujemo odrinjenost nekaterih skupin prebivalstva, izboljšujemo izobrazbeno in kulturno raven naroda, širimo znanje, povečujemo kakovost življenja in demokratizacijo družbe.

5.1 Pomen študijskih krožkov

Študijski krožki so oblika neformalnega učenja, v kateri se zbirajo ljudje, ki se želijo nečesa novega naučiti o določeni temi, se družiti in narediti nekaj koristnega za sebe, svoj kraj in druge ljudi. Študijski krožki so razširjeni že po vsej Sloveniji in predstavljajo način spodbujanja predvsem tistih ljudi, ki se redko udeležujejo standardnih oblik izobraževanja. Za majhne kraje in kraje, kjer nimajo izobraževalnih možnosti, so priložnost za učenje, druženje in delovanje v okolju. Njihov cilj je tudi promocija znanja, ki ga potrebujemo za razvoj in ohranitev podeželja, za dejavno vključevanje v sodobno družbo in spodbuda za osebni razvoj posameznikov. Študijski krožek sestavlja 6 do 12 udeležencev, vodi ga usposobljen mentor, potekajo pa v okviru organizacije, ki sredstva za delovanje krožka ob izpolnjevanju določenih pogojev lahko pridobi od Ministrstva za znanost, šolstvo in šport. Andragoški center vodi in razvija projekte, širi mrežo krožkov, usposablja vodje in mentorje študijskih krožkov, jih spopolnjuje ter spremlja delovanje krožkov na terenu. V Sloveniji letno deluje več kot 400 študijskih krožkov. V desetih letih se je krožkov udeležilo več kot 12.000 Slovencev in mnogi krožke že redno obiskujejo. Veseli smo, da se je pri nas razvil tudi poseben tip krožkov. (npr. Bralni krožki Beremo z Manco Košir – njena pohvala izvedbe Bralnega večera v okviru Študijskega krožka Kres je bila objavljena v reviji Ona). Jeseni 2005 so se gozdarski študijski krožki regionalno predstavili na prireditvi Karavana študijskih krožkov v Logarski dolini, kamor smo bili povabljeni vsi člani študijskih krožkov. Ob koncu vsakega leta Andragoški center Slovenije izbere najboljše študijske krožke.

5.2 Študijski krožek Kres

Študijski krožek Kres je nastal septembra 2005 na pobudo mentorja in vodje Krajevne enote Železniki Zavoda za gozdove Boštjana Škrlepa. V študijskem krožku se je zbralo 10 ljudi različnih strokovnih znanj, starosti in spola. Prišli so predvsem iz ustanov, ki so povezane z učno potjo (Zavod za gozdove, Zavod za šport, kulturo in turizem, Turistično društvo, Lovska družina, OŠ Železniki).

Dogovorili smo se za redna tedenska srečanja. O razvoju učne poti in izobraževalnih ciljih smo se dogovarjali sproti in vsakič smo obravnavali nekaj naravoslovnih tem. Člani študijskega krožka so bili že septembra na terenskem ogledu Gozdne učne poti Kres, tako da so kreativno sodelovali pri predlogih za postavitev in vsebino tabel.

Vsak sestanek smo zasnovali tako, da je vsak član predstavil svojo temo, ki jo zaradi poklica ali naklonjenosti obvlada in jo zna predstaviti drugim. Učiteljice in vzgojiteljice so predstavile učne načrte, predstavnik lovske družine je razložil vse o divjadi in njenih migracijah. Ena gozdarka je pripravila različne igre za otroke v naravi, ostala dva pa sva predstavila drevesne vrste. Prvi sestanki so bili namenjeni izboru glavnih točk poti. Člani so prejeli širok izbor možnih točk in na podlagi negativne izbire jih je na koncu ostalo 16 glavnih.

Dogovorili smo se za izgradnjo in postavitev ptičjih valilnic v sodelovanju s OŠ Železniki. Za potrebe učencev in učiteljic bomo v okviru učne poti sestavili delovna gradiva, kjer bodo teme podrobno obdelane. Z Osnovno šolo Železniki smo razpisali natečaj za maskoto Učne poti Kres, učenci pa so izpolnili anketni vprašalnik o njihovem odnosu do gozda. Na naslednjih sestankih sem sprejemala anketne vprašalnike in risbe otrok. Dogovorili smo se za bralni večer na prostem, ki se je uresničil 11.11. 2005 v Gačah. Na njem smo predstavili svoja gledanja in občutke o gozdu, večinoma skozi poezijo in prozo. Na enem od oktobrskih sestankov sta nam ornitolog Primož Bizjan in njegov sodelavec iz DOOPSa po terenskem ogledu predstavila ugotovitve o vrstah in pogostnosti ptic na Kresu. Hrib Kres je glede ptičje raznovrstnosti pester, zato sta nam predlagala, da valilnice naredimo v različnih dimenzijah, celo lesno sovo lahko privabimo v valilnico. Prinesla sta izobraževalne letake in propagandno gradivo o pticah in Naturi 2000.

Konec oktobra smo zbrali vsa soglasja lastnikov gozdov in travnikov. Naša glavna naloga pa je bila napisati ureditvene projekte za novo učno pot in zgibanko ter pridobiti soupravljalca učne poti (Priloga A). Vse dokumente smo do 25.11. 2005 predložili vodji Območne enote Kranj Kolbl Frančku in jih poslali Lesnik Tonetu na Centralno enoto v Ljubljano. S tem smo si pridobili možnost sofinanciranja nove gozdne učne poti v naslednjem letu s strani Zavoda za gozdove.

6 GOZDNA UČNA POT KRES

Ideja o nastanku učne poti v občini Železniki je stara kar nekaj let, gozdarji so njeno lego na Kresu že dolgo uporabljali za vodenje otrok, dokončno ureditev so predlagali tudi v Gozdnogospodarskem načrtu Železniki z rokom veljavnosti do leta 2013.

Gozdna učna pot je dolga 2 km. Pot je krožna in poteka na nadmorski višini od 460 do 570 m. Obiskovalci morajo premagati le 110 m višinske razlike, zato fizično ni prenaporna. Speljana je po precej razgibanem terenu, tako se prvi del poti strmo vzpenja, drugi del pa se spušča. Sama pot ima petnajst postaj in pozdravno tablo ob začetku vzpona na Kres. Na parkirišču športne dvorane Železniki, kjer je zbirno mesto za ogled, vas bodo v pravo smer usmerili kažipoti.

Pozdravna tabla se nahaja na nadmorski višini 460 m, najvišja višina je na grebenu in znaša 570 m (najvišji hrib v bližini je Hujska 706 m.n.v.). Točka na najnižji nadmorski višini je kozolec z lipo, simbolom slovanstva (470 m.n.v.).

Slika 4 Pogled na začetni vzpon na Kres

Učna pot poteka tik nad Železniki po valovitem pobočju hriba Kres. Relief je razgiban, a ne skalovit, niti kamnit. Na sprehodu po gozdni učni poti lahko spremljamo prvine primestne krajine v dolinskem območju Selške doline in gozdnate krajine, ki obkroža mesto Železniki in se dviga proti vrhovom Ratitovca in Dražgoške gore.

Gozdna učna pot bo predvidoma opremljena s šestnajstimi tablamami, ki predstavljajo naslednje tematske sklope:

- drevesne vrste
- povirje
- kroženje snovi
- pedološka jama
- živalski svet
- gozd in človek

Gozdna učna pot leži v kompleksu zasebnih gozdov in gozdov drugih pravnih oseb (občine) v odsekih 57a in 59 v katastrski občini Studeno. Oddelka skupaj pokrivata 65,26 ha. Gospodarski razred je spremenjeno kisloljubno bukovje. Sestavljata ga večinski združbi *Blechno – Fagetum typicum* in *Luzulo – Fagetum typicum*. Tla nastajajo na bogatih glinastih skrilavcih. Razvojne faze pa so zastopane v naslednjih deležih: mladovje 4%, drogovnjak 7%, debeljak 64% in pomlajenec 25%.

Povprečna lesna zaloga je 404 m³/ha, od tega je več iglavcev, predvsem smreke. Zastopanost drevesnih vrst je sledeča: smreka 78%, bukev 10%, hrast graden 7%, jelka 1%, gorski javor 1%, rdeči bor 1%, veliki jesen 1%, macesen 1%, najdemo tudi češnjo, brezo, sivo jelšo, vrbe in jerebiko.

Gozdovi ob levem in desnem bregu Dašnice so precej spremenjeni (kar od 31 – 70 %), predvsem zaradi vnosa smreke.

7 TOČKE

Opremljanje obsega različne informacijske ureditve in druge ureditve za obiskovalce. Primarno bomo na Gozdni učni poti Kres uredili table, kažipote in parkirišče. Glede na izbiro materialov pazimo na trajnost, estetski vtis in seveda tudi na nadomestljivost. Izbrali smo lesene table, ki bodo obdelane proti vremenskim nepravilnostim, obenem pa bodo nadomestljive, saj na njih ne bo obširnega besedila, le ime točke.

7.1 Glavnih 16 točk

- pozdravna in predstavitvena tabla

Kozolček z glavno tablo bo stal na začetku vzpona na Kres. Tabla bo vsebovala glavne informacije o Gozdni učni poti Kres npr. lokacija (v kartni obliki), dolžina poti, višinska razlika, kratek opis točk in sponzorje. Pisava bo večja, da se bo že ob hitrem pogledu na tablo dalo prebrati glavne informacije o poti.

- drevesne vrste; iglavci in listavci (češnja, breza, hrast graden, rdeči bor, gorski javor, veliki jesen, siva jelša). Table ob drevesnih vrstah bodo enostavne, na tablah bodo napisana le slovenska imena drevesnih vrst, spremljajoče informacije bo obiskovalcem ponudil vodič.
- kroženje snovi; mravljišče je bilo delno uničeno, zato se začasno nadomesti z odmrlim macesnovim deblom. Deblo bo s svojo podobo predstavljalo odmiranje organske snovi, mravljišče pa se bo obnovilo in predstavljalo živalski svet v tleh.

Življenje v življenjski združbi omogočajo organizmi, ki so sposobni črpati anorganske snovi iz tal rastišča in jih nato s pomočjo sončne energije pretvarjajo v organske spojine. Šele iz teh organskih snovi lahko vsi drugi organizmi pridobivajo za življenje nujne snovi in energijo. Zelene rastline zato predstavljajo v življenjski združbi proizvajalce, vsi drugi, od njihove proizvodnje odvisni organizmi, pa so potrošniki. Zaporedje vsaj treh zaporednih členov: rastlina, rastlinojdec, mesojedec se imenuje prehranjevalna veriga. Živali, ki poje drugo žival ali njen del, pravimo plenilec. Plen predstavlja za plenilca hrano, se pravi vir preživetja. Ponavadi je plenilec večji, močnejši in hitrejši od svojega plena.

- past za lubadarje

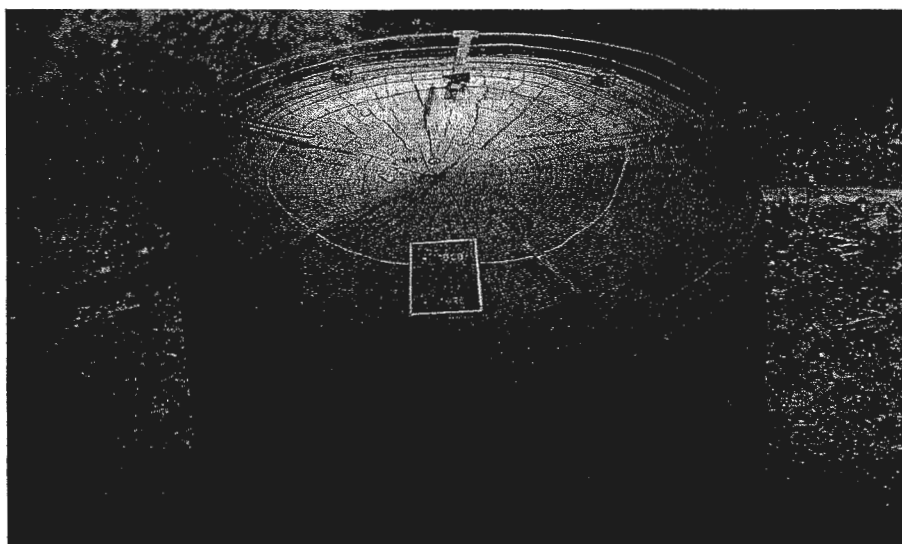
Zaradi napada podlubnikov v prejšnjem letu bo revirni gozdar postavil enojno kontrolno – lovno past na rob gozda. S njo si bo pomagal pri določanju gostote škodljivcev, obenem pa bo to zanimiva predstavitev hudih škodljivcev v gozdu.

Lubadarji spadajo v skupino podlubnikov, ti pa so tako z biološkega kot in gozdnovarstvenega vidika zanimiva skupina gozdnih prebivalcev. Čeprav poteka njihov

razvoj predvsem na oslabelem in posekanem lesu, so gozdu mnogo bolj nevarni kot večina drugih žuželk. Najbolj nevarni so ob množičnem pojavu in povzročajo motnje, ki so lahko usodne za mogočna gostiteljska drevesa. Varovanje pred podlubniki je delo gozdarjev. Z odkritjem feromonov (spolni hormoni, ki privabljajo osebkje drugega spola) se lahko uspešneje borimo s podlubniki. V kontrolno-lovno past nastavimo feromone in če vanjo prileti veliko število žuželk, je to znamenje, da so se preveč namnožili. Na tak način nadziramo populacije podlubnikov in jih lovimo. Predvsem pravilna postavitev (30-40 m od sestoja) in redna oskrba (praznjenje in obnova feromonov) sta pomembni za uspeh.

- kolut smreke z označenimi časovnimi dogodki

Takoj po strmem vzponu bo prva točka: analiza rasti drevesa. Tukaj bo predstavljena rast drevesa (smreke) s tega področja. Rast drevesa je prikazana v obliki izreza kolobarja drevesa. S pomočjo teh kolobarjev, na katerih smo prešteli letnice (branike), bi lahko izračunali elemente višinske in volumenske rasti, ki jo gozdarji imenujemo priraščanje. Na preprost način bomo pokazali kako dolgo je živel drevo in katere dogodke je preživel.

Slika 5 Nazoren primer predstavitve starosti drevesa

- smrekov gozd. Sestoj je temen, podrasti ni.

Smreka je kot samonikla drevesna vrsta razširjena v goratih delih Slovenije. Smrekovi sestoji so samonikli tudi v nižjih predelih, a večina smrekovih gozdov je nastala umetno s posegi človeka. Tako množično so jo sadili zaradi izrednih tehnoloških kvalitet smrekovine za gradbeni material. Sestoj v gozdu je lahko čist ali mešan. V čistem sestoju je ene drevesne

vrste devet desetih ali več. Smrekovi gozdovi so pogosto čisti sestoji. Ker pa smrekovi sestoji niso bili vedno na tem mestu, ampak so tu v preteklosti rasli recimo bukovi sestoji, pravimo, da je tudi drevesna sestava spremenjena. Torej imamo na našem območju čiste, spremenjene in osiromašene smrekove sestaje. Osiromašena drevesna sestava pa pomeni nesorazmerno povečanje ene drevesne vrste na račun druge in obenem nestabilnost sestaja.

- bukov gozd. Svetel gozd z zeliščnim slojem in mlad gozd (pomlajevanje).

V Sloveniji je najbolj razširjena drevesna vrsta bukev, lahko bi rasla kar na 70 % površine Slovenije. Je izredno ekološko prilagodljiva, dobro semeni, je sencozdržna drevesna vrsta in zelo prožna pri rasti. Bukovi gozdovi so precej odporni proti škodljivcem in boleznim.

Obnova gozda je rojevanje (pomlajevanje) novega gozda. Vsak vitalen in zdrav gozd si svoje potomstvo zagotovi z naravno obnovo, ki je tudi težišče sonaravnega gospodarjenja z gozdom. Naravna obnova je kontinuiran proces nege gozdov skozi njihovo celotno življenjsko dobo. S sečnjo, ki je sestavni del nege gozda, postopoma dodajamo svetlobo v gozdni sestoj in s tem spodbujamo izbrana drevesa k hitrejšemu semenenju, istočasno pa izboljšujemo tudi stanje tal, ki zato nudijo boljše pogoje za vznik mladja. Zraven vznika so mladi osebki iz naletelih semen tudi posledica odganjkov iz panja ali korenin. Bistveno hitreje osnujemo nov gozd z umetno obnovo, kamor spada obnova s sadjo sadik ali s setvijo semena. Taka oblika pomlajevanja zahteva veliko vložnega dela in materialnih sredstev, zato jo izvajamo redkeje.

- Boškova jasa s prežo in krmilnica na drugi strani (gozdne živali)

V sodelovanju z Lovsko družino Železniki bo na Boškovi jasi narejena nova preža in krmilnica za srnjad in jelenjad. Predstavnik lovske družine nam je opisal, koliko materiala (sušice smreke) bo potrebnega, dela bo za približno dva dni v optimalnih razmerah.

Ker posameznih živalskih vrst ne smemo strpati v nekakšne rezervate in jih omejevati, moramo za njih poskrbeti v celotnem gozdnem prostoru. V gozdni prostor namreč sodijo tudi travniki, lazi in posamezna drevesa zunaj gozda. Rastlinojeda divjad (srnjad in jelenjad) pa ima zaradi številnosti v zadnjem času mnogo negativnih vplivov na gozd. Rastlinojedci negativno vplivajo na pomlajevanje gozda zaradi prehranjevalnih potreb, objedajo in lupijo debela in se drgnejo po debelcih z rogovjem. Preštevilnost in z okoljem neusklajena populacija srnjadi in jelenjadi na območju Železnikov povzroča škodo tudi na kmetijskih kulturah. Za

uskaljenost števila živali z okoljem skrbijo lovci in v ta namen smo jim postavili prežo.

Slika 6 Jutranje veselje

- povirje - vlažna točka

Za gozd je značilno, da sam močno vpliva na količino padavin, ki padejo na gozdno površino. Del vode prestrežejo krošnje, del odteka po deblu, listih in iglicah, del pa neovirano prispe do gozdnih tal v sestoji. Del te vode se kopiči v gozdnih tleh, del odteče v podtalnico, manjši del pa odteka kot površinska voda (potok, hudournik). Kjer je na tleh debel sloj opada in so tla dokaj neprepustna, so idealne razmere za počasno odtekanje vode in nastanek povirja ali celo močvirja. Tako se v gozdu ublaži nihanje tekočih voda, gozdna tla pa služijo tudi kot filter, ki čisti vodo. Na vlažnih tleh se naselijo drugačne rastline kot v sušnejših predelih in takim rečemo aceretalne rastline. Ker imajo aceretalna gozdna tla veliko zadrževalno sposobnost za vodo, so manj občutljiva na sušo in so dolgo vlažna.

- pedološka jama

Pri tej točki je izkopana pedološka jama, s pomočjo katere se obiskovalcem prikaže, kako so sestavljena naša tla, kako si horizonti sledijo v globino in se razlikujejo po barvi.

Horizonti si sledijo od zgoraj navzdol v naslednjem vrstnem redu:

Horizont O je debel od 0-10 cm. Organski horizont leži nad mineralnim delom tal in vsebuje nad 30% organske snovi. V njem so vidni suho listje, iglice in deloma razpadli rastlinski ostanki.

Horizont A v globini od 10-47 cm. Humozno površinski horizont je temnejše obarvan, zaradi prisotnosti humusnih snovi.

Horizont B v globini nad 47 cm. Kambični horizont nanese zaradi preperevanja matične kamnine. Je rdečkasto obarvan zaradi prisotnosti železovih oksidov.

Horizont C - globina zanj ni natančno opredeljena. Nekarbonatni prodni nanosi in matične kamnine (terciar, kvartar).

- kozolec z lipo; simbol slovanstva

Kozolec je tipična slovenska, obenem pa tudi slovanska značilnost. Predstavlja nam, kako so nekdanji Železnikarji kmetovali in kako prijetno so se v njegovi senci lahko odpočili. Še posebej pa nas očara lipa ob kozolcu, ki se razteza nad njim in vabi v svojo senco vse obiskovalce, ki so Gozdno učno pot prehodili.

7.2 Dodatne neoznačene točke

Valilnice

Pester splet življenjskih prostorov, kateri so v večini primerov obdelani še na naravi prijazen način, zagotavlja pestrost živalskih in rastlinskih vrst. Po izsledkih ornitologov lahko na hribu Kres čez leto opazimo skoraj 30 vrst ptic. Večina od teh je stalnic, ostale pa so selivke ali domujejo v gorah in kraj le preletajo. Ptiči so pomemben člen prehranjevalne verige. Na učni poti jih bo težko predstaviti, saj jih vidimo pogosto le v zraku med preletom ali jih le slišimo. Pomembno je njihovo oglašanje, ki ga delimo na petje (spomladi-teritorialno oglašanje) in oglašanje (čez celo leto, "neugledni" kliki, ropot...). Ptice imajo izven gozda rade stare visokodebelne sadovnjake, tam gnezdilnice namestimo na veje. Tudi mi se bomo poslužili tega načina predstavljanja ptic.

Priprava valilnice

Biti mora varna, suha in dostopna za vzdrževanje. Zaradi zračenja in čiščenja naj bo na dnu perforirana, s premikajočo streho. Čiščenje je pomembno, saj ptice selilke vsako leto želijo novo, čisto gnezdišče. Za varnost proti detlom (plenilcem gnezd) lahko okrog odprtine zabijemo obod iz žebličkov. Mere gnezdilnic najdemo v knjižici DOPPS-a, ki smo jo prejeli od ornitologov.

Naše možnosti, da jih bolje spoznamo, so da poslušamo ptice na zanimivih posnetkih (CD plošče) ali jih gremo poslušat na teren s člani Društva za opazovanje in proučevanje ptic spomladi (maj).

Ptice determinirane na Kresu s strani ornitologov oktobra 2005 so:

- kukavica (velika ptica, v letu podobna skobcu; jajca zna prilagoditi gostiteljem)

- sinice (velika, čopasta, plavček, močvirska)
- kos
- deveterovižnik (podoben kosu)
- kovaček
- ščinkavec
- črnoglavka
- kobilar
- taščica
- stržek
- brlez
- plezalčka (na iglavcih)
- kraljička
- šoja (prva zakriči, ko pridemo v gozd; pomembna za pogozdovanje, saj raznaša semena)
- krokar (največja ptica pevka, inteligentna)
- črna žolna (ne poje, zato trka po deblih)
- zelena žolna
- lesna sova (poznamo oglašanje)
- mala uharica
- UJEDE: skobec (prehrana so manjše ptice)
- kragulj (jé tudi sesalce)
- planinski orel (redok, a tu bi se ga lahko videlo)
- kanja

Slika 7 Veduta Ratitovca

8 GOZDNA UČNA POT : INTERPRETACIJA

Pojem interpretacija je pri nas še precej redko uporabljen in na kratko pomeni, da besedilo strokovnjakov prevedemo v jezik običajnih ljudi (laikov). Z interpretacijo torej razkrijemo naša vedenja in znanja in poskušamo spodbuditi tudi občutenja. Med medije interpretacije štejemo razstave, opremljene poti, vodene ogleda, publikacije, spletne strani in predavanja. Na gozdni učni poti Kres bomo najprej uredili pot, kasneje zgibanko (publikacijo) in spletno stran, dolgoročno pa se bo po njej vodilo otroke in druge obiskovalce.

Učne poti sodijo med najbolj priljubljene ureditve za obiskovalce. Vzrokov za priljubljenost je več: ureditev in vzdrževanje ni drago, ne zahtevajo stalnega osebja na terenu, njihova priprava kadrovske ni zahtevna in imajo vsaj nekajletno dobo trajanja. Običajno so poti opremljene s pojasnjevalnimi tablami ter vsaj zgibanko. Za voden ogled poti se je možno dogovoriti z upravljalcem poti, v našem primeru Zavodom za gozdove.

Slika 8 Veduta Ratitovca v zimski idili

Že ime samo nam pove, da so cilji sedanjih poti predvsem izobraževalni, z interpretacijo pa je mogoče doseči tudi čustveni in vedenjski cilj. Ta dva lahko najbolje predstavi vodič, ki vodi po učni poti in ob pripovedovanju strokovnih tem uporablja še svoj pogled, da spodbudi določene občutke (presenečenje, navdušenje, ponos). Interpretacija prinaša koristi za upravjalca (prihodki, turizem, delovna mesta) in za obiskovalca (znanja, razumevanja). Še najbolj očitni uspehi pa se pokažejo ob vpetju učnih poti v celovit načrt interpretacije – npr. območja, občine, pokrajine. Pri načrtovanju učne poti naj bodo vključeni vsi tisti, ki na območju ali v bližini že vodijo ali imajo osebni stik z obiskovalci. Ti najbolje predstavijo potrebe in vprašanja obiskovalcev. K pripravi celovitega načrta pritegnimo tudi lokalne skupnosti, predstavnike turizma, šolstva in nevladne organizacije.

9 POVZETEK

Za uspešno delo v gozdovih blizu naselij in za njihovo predstavljanje niso potrebni le dobri gozdnogospodarski načrti, ljudje želijo predstavitev v njim razumljivi obliki. Zaradi tradicije in obljudenosti Kresa, hriba nad Železniki, smo na Zavodu za gozdove naredili osnutek nove gozdne učne poti. To je način interpretacije, ki bo v Železnikih prvotno namenjen šolski mladini, zasnovan pa bo tudi za širšo množico obiskovalcev. Stiki naše stroke z mladino pomagajo ustvariti celosten pogled na pojem gozda in gozdarstva in popularizirati gozdarstvo in gozd v realni podobi. Usoda naših gozdov ni le v naših strokovnih rokah, ampak je odvisna tudi od tega, kako bodo gozdove cenili in spoštovali vsi Slovenci – to je tudi naše kulturno poslanstvo.

Moramo priznati, da je neznano okolje težko odkrivati brez tiskanega vodnika. Vanj se potopiš, vsrkavaš podatke in počasi si ustvariš sliko objekta, ki ga želiš spoznati. Tudi v ta namen smo ustvarili osnutek zgibanke, ki bo vodič po Gozdni učni poti Kres. Za potrebe predstavitve širšemu krogu ljudi pa bodo informacije dostopne tudi na spletnih straneh.

Z otvoritvijo poti zadeva še zdaleč ne bo zaključena, pač pa bo zahtevala nove naloge in vzbudila nove želje. Vsaka nova stvar terja vzdrževanje, pot sama in njeni infrastrukturni objekti. Praksa bo tudi pokazala, kako smotrno je bilo naše planiranje. Mogoče so bo pojavila nova, zanimivejša točka, kakšna se bo spremenila in jo bomo odstranili, infrastruktura se bo nadgrajevala. Do tovrstnih zapažanj bodo najpogosteje prišli "ljudje s terena", pomagamo si seveda tudi z opažanji vodičev.

Zaradi neustreznosti reliefa, kjer poteka gozdna učna pot Kres, žal ne bo možno urediti poti za osebe s posebnimi potrebami, kar v zadnjih letih propagirajo. Obstaja pa alternativna možnost ureditve novega kraka, ki pa bi bil občutno krajši in ravnejši kot obstoječa trasa.

10 LITERATURA

- Anko B. in dr..1996. Gozd je učilnica. Gea, 6,5:59 str.
- Ebers S. in dr.. Vom Lehrpfad zum Erlebnispfad – handbuch für Naturerlebnispfade. Leverkusen, NZH Verlag: 183 str.
- Gozdne učne poti v Sloveniji – zbornik republiškega seminarja. Radovljica, 20. in 21. novembra 1986.1987. Univerza Edvarda Kardelja, VTOZD za gozdarstvo. Ljubljana. 204 str.
- Gozdnogospodarski načrt GGE Železniki 2004-2013.2004. Kranj, ZGS OE Kranj
- Koščak M. 2005. Turistične gozdne poti kot turistični produkt in njihov pomen za razvoj podeželja. Gozdarski vestnik, 63,3 :157-163.
- Marinček L.1987. Bukovi gozdovi na Slovenskem. Ljubljana. Delavska enotnost: str. 17
- Nardoni R. 2005. Škocjanske jame – posvet o učnih poteh. Lastno gradivo.Kranj.
- Ogorelec B. 2005. Zakaj zavarovana območja potrebujejo interpretativne poti? Gozdarski vestnik, 63,3 :153-156.
- Perko F.1995. Gojenje gozdov.Ljubljana. Kmečki Glas.: str. 12
- Šetinc M. 2005. Tematske poti po Košuti - nastajanje. Lastno gradivo. Kranj.
- Tekoči projekti ACS www.acs.si/projekti (1.12.2005)
- Titovšek J.1988. Podlubniki Slovenije. Zveza društev inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenije: str. 103.
- Zupančič M.1980. Smrekovi gozdovi v mraziščih Dinarskega gorstva Slovenije. Biološki inštitut Jovana Hadžija: str. 17.

Zahvala

Zahvaljujem se mentorici Karmen Nunar in vodji KE ZGS Železniki Boštjanu Škrlepu za začetni elan pri urejanju nove učne poti. In hvala vsem, ki so mi pomagali v procesu nastajanja strokovne naloge in mi delili koristne nasvete, zaradi katerih je naloga popolnejša.

Priloga A

Interna dokumentacija Zavoda za gozdove
o upravljanju oz. soupravljanju gozdne učne poti Kres

in

Izjava o upravljanju gozdne učne poti Kres

DOGOVOR O SOUPRAVLJANJU GOZDNE UČNE ALI DRUGE TEMATSKE POTI

Zavod za gozdove Slovenije,

Večna pot 2, 1000 Ljubljana (ZGS)

kot upravljavec , ki ga zastopa **Kermavnar Andrej**, direktor

in:

Zavod za šport,kulturo in turizem Občine Železniki,

Otoki 9a, 4228 Železniki

kot soupravljaec, ki ga zastopa **Čufer Stane** , direktor

sta se dogovorila za soupravljanje **Gozdne učne poti Kres**.

1. člen

Osnove za dogovor

Pravne osnove za sklenitev dogovora sta:

- Zakon o gozdovih Ur. list RS šte. 30/1993, ki v 56. členu in 21. alineji določa Zavodu za gozdove skrb za popularizacijo gozdov in osveščanje javnosti o pomenu gozdov.
- Program razvoja gozdov v Sloveniji (Ur. list RS šte. 14/1996), ki v poglavju 4.14 določa usmeritve za razvoj kmetij in podeželja.
- Pravilnik o vrstah manj zahtevnih in enostavnih objektov, o pogojih za gradnjo enostavnih objektov brez gradbenega dovoljenja in o vrstah del, ki so v zvezi z objekti in pripadajočimi zemljišči (Ur. list RS št. 114 – 4980/2003).

Upravljavec in soupravljaec ugotavljata, da imata skupne interese pri popularizaciji gozdov in osveščanju javnosti o pomenu gozdov ter razvoju kmetij in podeželja s pomočjo **Gozdne učne poti Kres** (v nadaljevanju pot).

2. člen

Pravice in dolžnosti soupravljavca

- Soupravljaec bo sofinanciral postavitev poti oziroma njeno redno ter investicijsko vzdrževanje na osnovi ureditvenih projektov v okviru finančnih možnosti v letnem finančnem planu.
- Soupravljaec bo nudil upravljavcu strokovno pomoč pri postavitvi oziroma vzdrževanju poti okviru svojega letnega programa dela.

- Soupravljalavec ima pravico do vodenja obiskovavcev po poti.
- Soupravljalavec ima pravico do soudeležbe pri popularizaciji poti v javnosti s prisotnostjo in omembo na prireditvah in logotipom na popularizacijskih gradivih.
- Soupravljalavec lahko zaradi neupoštevanja tega dogovora s strani upravljavca odstopi od dogovora s pisno izjavo.

3. člen Pravice in dolžnosti upravljavca

- Upravljalavec se zavezuje, da bodo finančna sredstva za pot porabljena namensko in da bo pooblaščenemu predstavniku soupravljavca omogočen vpogled v poslovne knjige in drugo dokumentacijo v zvezi s porabo finančnih sredstev ter obsegom in kvaliteto del
- Če upravljalavec ne izpolni zahtev v členu 3. v podpisanim dogovoru, je dolžan vsa izplačana finančna sredstva vrniti soupravljavcu v enkratnem znesku vključno z zamudnimi obrestmi od dneva nakazila do dneva vračila finančnih sredstev.
- Upravljalavec pridobi pisno soglasje lastnikov gozdov za postavitve oziroma uporabo vzdrževanje poti.
- Upravljalavec bo dal predlog pristojni občini za določitev možnosti postavitve poti v prostorske akte občine.
- Upravljalavec bo redno letno in po potrebi občasno investicijsko vzdrževal pot.
- Za sofinanciranje investicijskega vzdrževanja poti mora upravljalavec izdelati ureditveni projekt za investicijsko vzdrževanje poti po navodilih soupravljavca in ga predložiti soupravljavcu v roku, ki ga določi soupravljalavec.
- Za sofinanciranje izdelave vodnika – brošure ali zgibanke mora upravljalavec izdelati ureditveni projekt za izdajo vodnika po navodilih soupravljavca in ga predložiti soupravljavcu v roku, ki ga določi soupravljalavec. Vodnik – brošura ali zgibanica, ki sofinancira soupravljalavec mora biti opremljen z logotipom soupravljavca.
- Za sofinanciranje postavitve nove poti mora upravljalavec izdelati ureditveni projekt postavitve nove poti in ga predložiti soupravljavcu v roku, ki ga določi soupravljalavec.
- Upravljalavec bo vključeval lastnike gozdov kot izvajalce del pri vzdrževanju poti.
- Upravljalavec bo označil pot z oznako upravljavca in soupravljavca
- Upravljalavec je odgovoren za morebitne zahteve tretje osebe v zvezi s potjo.
- Upravljalavec bo populariziral pot v javnosti v imenu upravljavca in soupravljavca.
- Upravljalavec bo zagotovil potrebne ukrepe za varnost obiskovalcev poti.
- Upravljalavec bo pripravil program vodenja obiskovavcev po poti in pri tem upošteval predloge in sodelovanje soupravljavca.

- Upravljavec bo pripravil cenik vodenja po poti in sistem nagrajevanja vodičev.
- Upravljavec bo evidentiral obisk poti.

4. člen

Odgovorne osebe

Škrlep Boštjan, vodja KE ZGS Železniki in Čufer Stane, direktor ZZS Železniki

so odgovorne osebe, ki skrbijo za izvedbo dogovora.

5. člen

Morebitne dodatne potrebe pri dogovarjanju bosta upravljavec in soupravljavec zapisala v aneks k temu dogovoru.

6. člen

Morebitna nesoglasja pri izvajanju tega dogovora bosta podpisnika reševala v duhu medsebojnega sporazumevanja, če pa to ne bo mogoče je za spore pristojno sodišče v **Škofji Loki**.

7. člen

Dogovor je napisan v 4 izvodih. Dva izvoda prejme **ZGS**, dva izvoda prejme **Zavod za šport, kulturo in turizem Občine Železniki, Otoki 9a, 4228 Železniki**.

Kraj in datum: Železniki, 24.11.2005

Upravljavec : **Zavod za gozdove Slovenije,
Večna pot 2, 1000 Ljubljana, Območna enota Kranj**

Soupravljavec : **Zavod za šport, kulturo in turizem Občine Železniki,
Otoki 9a, 4228 Železniki.**

Priloga B

Ureditveni projekt za izdajo vodnika

in

Ureditveni projekt za postavitev nove gozdne učne poti Kres

UREDITVENI PROJEKT ZA IZDAJO VODNIKA (brošure ali zgibanke) GOZDNE UČNE ALI
DRUGE TEMATSKE POTI

1.	IME POTI: Gozdna učna pot Kres
2	UPRAVLJAVEC POTI: Zavod za gozdove Slovenije , OE Kranj
3	LETO NASTANKA POTI: v nastajanju 2005 / končana 2006
4	DOSEDANJE IZDAJE VODNIKA: še ni bil izdan
5	VRSTE DEL IN PRIPADAJOČI STROŠKI ZA IZDAJO VODNIKA <ul style="list-style-type: none">- zasnova in oblikovanje 60.000 sit- priprava za tisk (fotoliti) 30.000 sit- tisk 3.000 izvodov 70.000 sit 160.000 sit + DDV = 192.000 sit
6	SKUPNI STROŠKI: 192.000 sit
7	FINANČNI DELEŽ ZGS: 192.000 sit
8	DRUGI FINANČNI VIRI IN NJIHOVI DELEŽI -jih ni
9	DATUM: 24.11.2005
10	IME IN PRIIMEK TER PODPIS VODJE PROJEKTA: Škrlep Boštjan , vodja KE Kranj
11	IME IN PRIIMEK TER PODPIS VODJE OBMOČNE ENOTE: Kolbl Franček , vodja OE Kranj
12	ŽIG OBMOČNE ENOTE:

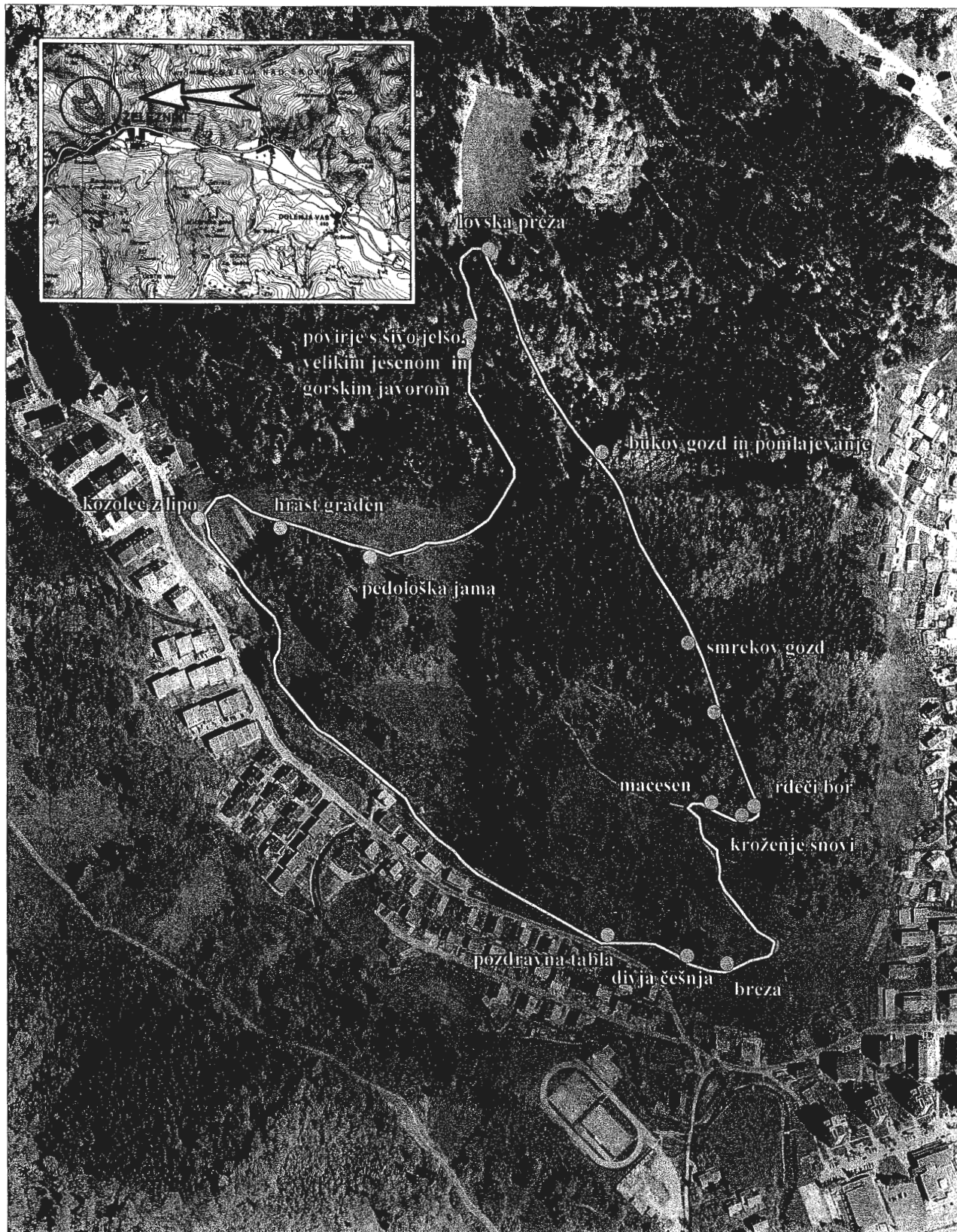
UREDITVENI PROJEKT ZA POSTAVITEV NOVE GOZDNE UČNE ALI DRUGE TEMATSKE POTI

1.	IME POTI, LETO IN MESEC POSTAVITVE: Gozdna učna pot Kres , v procesu nastajanja (od septembra 2005)
2.	NAMEN POTI: izobraževalni pomen
3.	UPRAVLJAVEC POTI: Zavod za gozdove Slovenije , OE Kranj
4.	UTEMELJITEV POSTAVITVE POTI: popularizacija gozdov, izobraževanje šolske mladine, bližina naselja, pot predvidena v gozdnogospodarskem načrtu
5.	VRSTE DEL IN PRIPADAJOČI STROŠKI -izdelava tabel 700.000 sit -strojna in ročna dela na trasi poti 240.000 sit -preža 100.000 sit -likovni natečaj 30.000 sit -otvoritev poti 20.000 sit -izdelava valilnic 40.000 sit
6.	SKUPNI STROŠKI: 1.130.000 sit
7.	FINANČNI DELEŽ ZGS: 500.000 sit
8.	DRUGI FINANČNI VIRI IN NJIHOVI DELEŽI: Lovska družina Železniki 100.000 sit Zavod za turizem, kulturo in šport 200.000 sit Občina Železniki 60.000 sit Privat sponzorji 240.000 sit OŠ Železniki 30.000 sit
9.	DATUM: 23.11.2005
10.	IME IN PRIIMEK TER PODPIS VODJE PROJEKTA: Škrlep Boštjan , vodja KE Železniki
11.	IME IN PRIIMEK TER PODPIS VODJE OBMOČNE ENOTE: Kolbl Franček , vodja OE Kranj

Priloga C

Osnutek Gozdne učne poti Kres
(makrolokacija, linija in točke)

Gozdna učna pot Kres - osnutek

Merilo 1 : 5000

Fajon Š. Gozdna učna pot Kres.

Strokovna naloga. Kranj, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Kranj, 2005

Priloga D

Osnutek zgibanke Gozdna učna pot Kres
(obojestranski in barvni izvod)

Gozdna učna pot bo predvidoma opremljena s šestnajstimi tablamami, ki predstavljajo naslednje tematske sklope:

- drevesne vrste
- povirje
- kroženje snovi
- pedološka jama
- živalski svet
- gozd in človek

Lahko boste spoznali zakonitosti bukovega in smrekovega gozda, osnove pomlajevanja in značilnosti povirja. Obenem vas bodo ob poti spremljale vse glavne drevesne vrste in njihove značilnosti.

Nastanek gozda je pogojen tudi z odmiranjem in kroženjem snovi, ki so hrana novemu mlademu gozdu. Vpogled v gozdna tla vas seznanja s sestavo tal, ki pogojuje sestavo rastlinstva.

Sponzorji:

Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Kranj
Zavod za šport, kulturo in turizem Železniki
Občina Železniki
Osnovna šola Železniki
Turistično društvo Železniki

Tekst: Fajon Špela

Fotografije: Fajon Špela, Čufar Aleksander

Tisk:

Naklada: 3000 izvodov

Informacije o Gozdni učni poti Kres dobite na:

Zavodu za gozdove Slovenije,
Območna enota Kranj, Krajevna enota
Železniki, Timje 7, Železniki

Gozdna učna pot je dolga 2050 m. Pot je krožna in poteka na nadmorski višini od 460 do 570 m. Obiskovalci morajo premagati le 110 m višinske razlike, zato fizično ni prenaporna.

Učna pot poteka tik nad Železniki po valovitem pobočju hriba Kres. Relief je razgiban, a ne skalovit, niti kamnit. Na sprehodu po učni poti lahko spremljamo prvine primestne krajine v dolinskem območju Selške doline in gozdne krajine, ki obkroža mesto Železniki in se dviga proti vrhovom Ratitovca in Dražgoške gore.

Potek Gozdne učne poti z označenimi točkami

Če se boste odločili za vodenje po učni poti bo trajal obhod približno dve uri, če pa boste gozd raziskovali sami lahko traja tudi ves dan.

Sama pot ima šestnajst postaj in pozdravno tablo ob začetku vzpona na Kres. Na parkirišču športne dvorane Železniki, kjer je zbirno mesto za ogled, vas bodo v pravo smer usmerili kažipotni.

Pozdravna tabla se nahaja na nadmorski višini 460 m in vam sporoča osnovne informacije o Gozdni učni poti Kres.

Najvišje se povzpete na greben Kresa (570 m.n.v.). Končna točka je na najnižji nadmorski višini (470 m.n.v.). Pričakuje vas kozolec pod lipo, kjer boste lahko posedeli, zbrali vtise, nova znanja in si nabrali novih moči za morebiten pohod na prelepe okoliške vršace.

Priloga E

Soglasja lastnikov gozdnih in negozdnih parcel
na Gozdni učni poti Kres

Učna pot Kres, Študijski krožek v Železnikih, 27.oktober 2005

Glavnih 16 točk z imeni lastnikov parcel:

-pozdravna in predstavitvena tabla ob cesti (z besedilom) Žakelj Valentina. Na Kresu 24 , 760/52

-drevesne vrste:

- češnja, Prevc Antonija. Otoki 10 , 760/32
- breza, Prevc Antonija. Otoki 10 , 760/32
- macesen ob vlaki, Thaler Janez
- hrast graden, Prezelj Marija, Marjeta, Jaka. Češnjica 13 , 761/15
- rd.bor na ovinku, Thaler Aleš. Češnjica 24 , 760/37
- gorski javor,veliki jesen, črna jelša Bogataj Jernej. Češnjica 8a , 760/9

-mravljišče ob vlaki → **se dopolni z odmrlim deblom**, Thaler Aleš. Češnjica 24 , 760/37

-past za lubadarje Demšar Ivana. Dašnica 5 , 761/15

-smrekov gozd Pfajfar Jurij. Češnjica 30 , 875

-bukov gozd + mlad gozd (pomlajevanje) Eržen Gabrijel. Češnjica 3 , 883

-Boškova jasa s prežo (živali) Eržen Gabrijel. Češnjica 3 , 883

-vlažna točka (povirje) Bogataj Jernej. Češnjica 8a , 761/9

-pedološki profil Zaman Tadej, Lotrič Antonija. Češnjica 29 , 761/38 travnik

-kozolec z lipo; simbol slovanstva (bajke o lipi, Martin Krpan). Prezelj Marija, Marjeta, Jaka. Češnjica 13 , 761/42

SOGLASJE ZA GOZDNO UČNO POT NA KRESU

Spodaj podpisani/a VALENTINA ŽALC stanujoči/a Na Kresu 24, Želenviki
lastnik zemljišč/a parc.številk 760/52, k.o. Studeno, soglašam z ureditvijo

Učne poti Kres in namestitvijo manjših informativnih tabel na moji/h parceli/ah.

Opombe:

v Želenviki, dne 8.11.2005

Podpis:

Žalc

SOGLASJE ZA GOZDNO UČNO POT NA KRESU

Spodaj podpisani/a Antonija Pruc, stanujoči/a Otoki 10, Želenviki
lastnik zemljišč/a parc.številk 760/32, k.o. Studeno, soglašam z ureditvijo

Učne poti Kres in namestitvijo manjših informativnih tabel na moji/h parceli/ah.

Opombe:

sem vesela, da lahko sodelujem!

v Želenviki, dne 9.11.2005

Podpis:

Pruc Antonija

SOGLASJE ZA GOZDNO UČNO POT NA KRESU

Spodaj podpisani/a THALER ALES, stanujoči/a Češnjica 24, Želerviki
lastnik zemljišč/a parc.številk 760/37, k.o. Studeno, soglašam z ureditvijo

Učne poti Kres in namestitvijo manjših informativnih tabel na moji/h parceli/ah.

Opombe:

v Želerviki, dne 18.10.05

Podpis:

Thaler Ales

SOGLASJE ZA GOZDNO UČNO POT NA KRESU

Spodaj podpisani/a IVANA DEBČAR, stanujoči/a DASNICA 5, Želerviki
lastnik zemljišč/a parc.številk 761/16, k.o. Studeno, soglašam z ureditvijo

Učne poti Kres in namestitvijo manjših informativnih tabel na moji/h parceli/ah.

Opombe:

v Želerviki, dne 8.11.05

Podpis:

Demšar Ivana

SOGLASJE ZA GOZDNO UČNO POT NA KRESU

Spodaj podpisani/a PFAJFAR JUŽI, stanujoči/a Češnjica 30, Železniki
lastnik zemljišč/a parc. številka 875, 760/8, 760/7, 884/1, k.o. Studeno, soglašam z ureditvijo

Učne poti Kres in namestitvijo manjših informativnih tabel na moji/h parceli/ah.

Opombe:

Obiskovalci morajo hoditi po označeni poti! *šemp*

v Železniki, dne 18.10.05

Podpis:

SOGLASJE ZA GOZDNO UČNO POT NA KRESU

Spodaj podpisani/a ERŽEN Gabrijel, stanujoči/a Češnjica 3, Železniki
lastnik zemljišč/a parc. številka 883, k.o. Studeno, soglašam z ureditvijo

Učne poti Kres in namestitvijo manjših informativnih tabel na moji/h parceli/ah.

Opombe:

v Železniki, dne 17.10.2005

Podpis:

SOGLASJE ZA GOZDNO UČNO POT NA KRESU

Spodaj podpisani/a Bogataj Jernej, stanujoči/a Češnjica 8A, Železniki
lastnik zemljišča/a parc. številka 761/9, k.o. Studeno, soglašam z ureditvijo

Učne poti Kres in namestitvijo manjših informativnih tabel na moji/h parceli/ah.

Opombe:

v Železniki, dne 17.10.05

Podpis:

Bogataj Jernej

SOGLASJE ZA GOZDNO UČNO POT NA KRESU

PREZELJ MARIJA
PREZELJ MARJETA
Spodaj podpisani/a PREZELJ JAKA, stanujoči/a Češnjica 13, Železniki
lastnik zemljišča/a parc. številka 761/42, k.o. Studeno, soglašam z ureditvijo

Učne poti Kres in namestitvijo manjših informativnih tabel na moji/h parceli/ah.

Opombe:

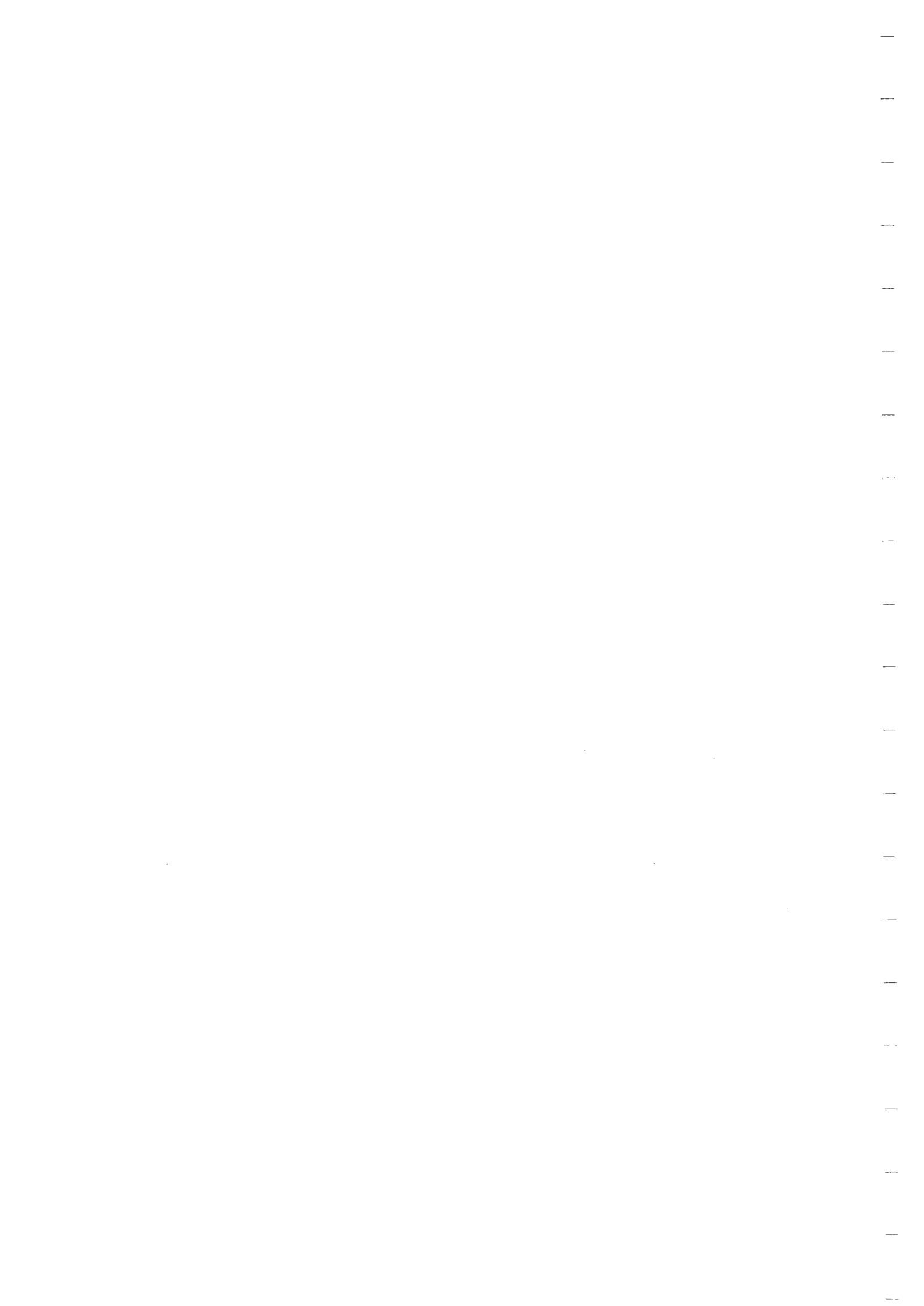
Upraviteljci poti bomo skušali v največji
možni meri sodelovati pri obnovi kozdca
in negi Lipe.

Stamp

v Železniki, dne 18.10.05

Podpis:

Prezelj Marija
Prezelj Marjeta
Prezelj Jaka

		Leto 2006	Leto 2006	Leto 2006
	Rabe BOKL	SLO	Uvoz	Skupaj
Proizvodnja furnirja	Rezan furnir	4000	16000	20000
	Luščen furnir	52555	6600	59155
Proizvodnja žaganega lesa	Raba BOKL			250000
Proizvodnja celuloze in plošč	Celuloza	26693	11998	38691
	Iverne plošče	4816.8	495.9	5312.7
	Vlaknene plošče	38370.5	34536	72906.5
Druge rabe	Jamski les	50	0	50
Les za kurjavo				550000
Izvoz	Hlodi			48655.1
	DIL in CEL			34691.84
	Kurjava (LST skupaj)			175193.5
	Kurjava (80 % BU)			140154.8
	Skupaj BOKL			223501.8
Uvoz	Hlodi			31466.33
	DIL in CEL			57231.63
	Kurjava (LST skupaj)			58023.66
	Kurjava (80 % BU)			46418.92
	Skupaj BOKL			135116.9

Vir

Ocena skupaj 40.000 m3, 50 % bukev, 80 % uvoz
SLO in UVOZ 100 % bu

Predpostavke: 1.500.000 m3 razreza, 22 % Ist, med Ist 80 % bu

Iz SLO in uvoza 30% bukve med LST
Iz SLO 95 % bukev, iz uvoza korekcija - 20 % trdi Ist

Drva LST iz bilance 2004 pomnoženo z 066 (delež bukve v poseku LST - povprečje za obdobje 1995-2007)

